

ARBEIDSRETTE

DOM

Avsagt: 17. oktober 2016

Saksnr.: 18/2015

Lnr.: 25/2016

Dommere: Jakob Wahl
Eli Mette Jarbo
Karen-Anne Gussgard
Kjell Bjørndalen
Terje Solberg
Per Østvold
Axel Thuve

Saken gjelder: Lokal særavtale om ferieordning

Junit med SAS Personalklubb

Advokat Kjell M. Brygfjeld

mot

NHO med NHO Luftfart og SAS Ground
Handling Norway AS

Advokat Margrethe Meder.

DOM

- (1) Saken gjelder spørsmålet om det ved en lokal protokoll er inngått en særavtale mellom SAS Ground Handling Norway AS (SGH) og Junit (tidligere Luftfartens Funksjonærforening) som innebærer at ferieordningen i SGH skal videreføres i samsvar med tidligere særavtale, som var sagt opp.
- (2) Junit organiserer arbeidstakere i funksjonærområdet innen fly- og reiselivsbransjen og har medlemmer i ca. 50 bedrifter. SAS Personalklubb (SPK) er tilsluttet Junit og organiserer arbeidstakere hos SGH.
- (3) SGH, som er et datterselskap av Scandinavian Airlines System Denmark – Norway – Sweden (SAS), utfører bakketjenester for flyselskapene, blant annet innsjekking, bagasjehåndtering, oppgaver i gate, samt avising. Bedriften har ca. 1 300 ansatte. SGH har, i tillegg til overenskomst med Junit, overenskomster med Landsorganisasjonen i Norge (LO)/Fellesforbundet/Verkstedklubben (VKL), LO/Handel og Kontor i Norge (HK) og Parat. Junit representerer per i dag ca. 5 % av de ansatte. Da tvisten oppsto representerte de ca. 20 % av funksjonærene i SGH.
- (4) **Nærmere om ferieordningen og sakens tariffrettslige ramme**
- (5) Partene er bundet av Avtale nr. 368 «Luftfartsavtalen». Del I i avtalen er Hovedavtale mellom Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) og Luftfartens Funksjonærforening, nå Junit.
- (6) Etter ferieloven gjelder det et såkalt virkedagsprinsipp. Hovedregelen etter ferieloven § 5 nr. 1 er at arbeidstaker har rett til feriefritid på 25 virkedager per år. Som virkedager regnes alle dager som ikke er søndager eller lovbestemte helge- eller høytidsdager. Virkedager i ferien som etter den enkelte arbeidstakers arbeidsordning er fridager regnes som feriefritid og går til fradrag i den årlige feriefritiden. Det betyr for eksempel at arbeidstakere som i henhold til ulike skiftordninger eller som jobber deltid, trekkes for 6 feriedager selv om de i konkrete uker i ferien etter sin arbeidstidsordning ikke skulle jobbet full uke. En ordning hvor virkedager omregnes til arbeidsdager eller «plukkdager» innebærer at det kun er feriedager som faller på dager man faktisk skulle ha arbeidet som går til fradrag i den årlige kvoten med feriedager.

- (7) Fra 1996 har det i SGH vært en særavtale med en ferieordning der ferielovens virkedagsprinsipp er omregnet til såkalt plukkdager. Følgende fremgår av protokoll 8. februar 1996 mellom SAS og SPK:

«Basert på protokoll av 07SEP95 fra de lokale lønnsdrøftelsene for 1995 har partene kommet fram til følgende:

For skiftgående personell som følger skiftplaner hvor antall arbeidsdager i skiftperioden gjennomsnittlig utgjør 4,50 arbeidsdager eller mindre pr. uke, er ferien å beregne som 20 arbeidsdager innbefattet søn- og hellig-/høytidsdager. Hvis antallet arbeidsdager utgjør 4,51 til 5,00 arbeidsdager pr. uke er ferien å beregne som 21 arbeidsdager innbefattet søn- og hellig-/høytidsdager.

Partene anser at det med denne avtale er tatt høyde for tilleggsfritid i forbindelse med hovedferie og kravet om arbeidsfri søndag umiddelbart før eller etter ferien (for begge forhold jfr. Ferielovens paragraf 5 punkt 5).

Partene er enige i at denne beregningsmåten for ferie for skiftgående personell skal bidra til en mer fleksibel ferieavvikling med hensyn til produksjonen, og at minst en av feriedagene skal avvikles uten oppdekning.

[...]

Denne avtalen er inngått med hensyn til ferielovens bestemmelser og erstatter ferieloven og avtalen om ferie av 30APR91 kun på de relevante punkter. Forøvrig vises det til ferieloven og avtalen av 30APR91.

Denne avtalen trer i kraft pr. 01JAN96 og gjelder alle områder.

Avtalen skal gjelde som en prøveordning for ferieåret 1996. Partene skal innen 01JAN97 ha evaluert forsøket. Dersom partene ikke blir enige om noe annet, går en fra 01JAN97 tilbake til ferieordning som gjelder for 1995. Denne avtalen utgjør en del av det lokale oppgjøret for 1996.»

- (8) Denne særavtalen ble videreført og praktisert i virksomheten i flere år. SGH tok initiativ til drøftinger om ordningen i 2009, etter at flytting fra Fornebu til Gardermoen hadde ført til endringer i skiftordningen pga. døgndrift. Drøftingene i 2009 førte imidlertid ikke til endringer.
- (9) Særavtalen kom igjen opp til diskusjon mellom partene i 2013. SGH mente at den gjeldende ordningen ikke kunne fortsette og la frem forslag til ny avtale, som i utgangspunktet ikke ble akseptert av noen av fagforeningene. Etter ytterligere forhandlinger, aksepterte VKL og HK bedriftens forslag til løsning. Den tidligere særavtalen ble sagt opp og løp ut 31. desember 2014. Følgende fremgår av protokoll mellom SGH og VKL 20. desember 2013:

«Partene har behandlet avtale om ferie i flere møter. Denne avtalen vil gjelde fra 1. januar 2015.

Med bakgrunn i protokoll fra 5. desember 2001 er det definert ny faktor for å fastsette antall skift/ arbeidsdager betalt ferie. Dette er (..) 24 feriedager / 4,5 oppmøter pr uke = 5,33.

Ny avtale innebærer ingen endring i nåværende praksis for oppmøter over 4,32 pr uke. Man har dermed ivare tatt intensjonene og forutsetningene som ligger i de tidligere protokollene.

Avtalt ferie fordeles som følger:

$24/4,5 = 5,33$ som er faktor for beregning for maksdager ferie med lønn.

Uker	Vaktlengde	Oppmøter pr. uke	*Ferie dager med feriedagstrekk (60 år +5)	Ferie dager Avtalt i SGH	Sum feriedager (60 år + 5)
5	7,87	4,51	25	0	25
5	8,21 – 8,07	4,32 – 4,5	24	0	24
5	8,60 – 8,23	4,13 – 4,31	23	1	24
5	9,01 – 8,61	3,94 – 4,12	22	2	24
5	9,44 – 9,03	3,76 – 3,93	21	3	24
5	9,94 – 9,46	3,57 – 3,75	20	4	24
5	9,97	3,56	19	5	24

*5,33 x antall oppmøter pr. uke= feriedager som rundes opp til nærmeste hele.

- Feriedagene er innbefattet søn. og helligdager -/ høytidsdager.
- For deltidsansatte følger man avtalen fra 5. desember 2001.
- Ekstraferie for deltidsmedarbeidere over 60 år følger tidligere protokoller.
- Partene vil drøfte ekstraferie for eldre arbeidstakere.

Partene anser at det med denne avtale (feriedager med feriedagstrekk) er tatt høyde for tilleggspåfri i forbindelse med hovedferie og kravet om arbeidsfri søndag umiddelbart før eller etter ferien (for begge forhold jfr. Ferielovens § 5 pkt. 5.)

Avtaler andre grupper i SGH bedre vilkår, erstattes denne avtalen med tilsvarende vilkår.

Partene vil klargjøre og drøfte de praktiske konsekvensene innen utgangen av juni 2014.»

- (10) HK undertegnet en tilsvarende protokoll 31. mars 2014, men uten å ta forbehold for at andre grupper skulle få mer.
- (11) SPK aksepterte ikke den nye ordningen og følgende fremgår av protokoll mellom SGH, og SPK 27. mars 2014:

«Ferie har vært til behandling i møter 10, 13 og 20. desember 2013. Bedriften gjentok tilbud fra oversendt protokoll den 20. desember 2013.

SPK ønsker ikke å forringe eksisterende ferieordning og vil ikke inngå avtale på bedriftens skisse. De mener derfor at bedriften må følge ferielovens bestemmelser. Videre varsler SPK at de vil kreve kompensasjon for bortfall av velferdsordningen i det kommende tariffoppgjør.

Bedriften

SGH beklager at SPK ikke ser seg tjent med å justere dagens ferieordning. Dette innebærer at bedriften må planlegge ferie i 2015 ut fra virkedagsprinsippet jfr. ferielovens bestemmelser og feriebilag i LFF sin tariffavtale.

Bedriften avviser SPK sitt krav om kompensasjon som nevnt over. Dette er slik bedriften ser det tariffstridig opptreden som vil bli meldt til NHO luftfart for videre behandling der.»

- (12) Ferieordningen var på nytt gjenstand for diskusjon mellom SGH og SPK 2. oktober 2014, uten at partene kom til enighet:

«Ferie har vært til behandling i møter 10, 13 og 20. desember 2013 samt 27. mars og 2. oktober 2014.

Partene ble ikke enige om ny avtale vedrørende ferie.

Nåværende avtale utløper pr. 31. desember 2014.»

- (13) Ferieordningen kom igjen opp i igjen i tariffforhandlingene i 2014. Oppgjøret gikk til meklings og i forbindelse med meklingsløsningen ble det inngått en lokal protokoll som

følger som vedlegg til Riksmeklerens møtebok 25. november 2014. Denne protokollen er grunnlaget for tvisten som Arbeidsretten har til behandling:

«Protokoll mellom SAS Personalklubb og SGH vedrørende ferieordning i SGH.

**Tilstede: Asbjørn Wikestad
Stein Grindheim
Erik Nygren**

Jørn Nyborg SGH

Dagens praksis med plukkdager for fulltidsansatte videreføres fra 1. januar 2015.

For å kompensere bedriftens forventede effekt av endret ferieordning, vil partene i fellesskap søke løsninger knyttet til praksis med skiftplanlegging som i størst mulig grad sørger for bemanning tilpasset produksjonsbehov. En forbedret praksis rundt skiftlegging forventes både å øke produktiviteten og å redusere sykefraværet i SGH.»

(14) **Nærmere om tvisten**

(15) Samme natt som meklingen ble avsluttet hos Riksmekleren ble det sendt en e-post på vegne av Asbjørn Wikestad til medlemmene i Junit. E-posten lød som følger:

«Hei folkens

Klokken er nå ca 0345 natt til tirsdag. Etter mange timer med tautrekking, kom vi frem til tarifforslag som gir noe lønnstillegg, og som, ikke minst, sikrer nåværende skift- og ferieordning.

Det vil senere komme en mer detaljert oversikt over forhandlingsresultatet, men noen kroner ble det da. Justering og etterbetaling kommer den dagen i året som vi trenger de mest, nemlig 20. desember.

Ferieordning, inkludert et uendret antall “plukkdager”, beholdes som nå. Dette innebærer også at alle som er plassert på ferie mot sitt ønske, umiddelbart tar kontakt med sin leder for å se på hvordan, eller på hvilken måte, dette kan rettes opp.

Det er nå viktig at dette blir ordnet opp på en, for alle, god måte.

Om det skulle oppstå problemer vedrørende dette, ta umiddelbart kontakt på telefon [...].»

(16) Innholdet i e-posten ble imøtegått av SGH. SGH var av den oppfatning at det bare var ordningen med plukkdager som ble opprettholdt og ikke hele den tidligere ferieordningen.

(17) Det ble utvekslet e-poster mellom partene i perioden 1. til 5. desember 2014 og SGH innkalte til møte, som ble holdt 8. desember 2014. Av protokollen fremgår det:

«Møtet ble avholdt med bakgrunn e- post utsendt av LFF den 25. november 2014. Gjennom etterfølgende e- postutveksling om denne foreslo bedriften et møte. SGH forholder seg til inngått protokoll den 25. november omhandlende ferie.

Varsling av ferie og endringer i bestående vaktplaner var også tema i møtet. SGH gjennomfører dette som tidligere meddelt. SGH viser i denne forbindelse til flere møter og protokoller i sakens anledning.

SPK anfører:

1. ...

2. ...

[...]

6. SPK krevde at både skiftplan og oppsett av ferie skal starte på nytt i henhold til lover og / eller avtaler.

7. SPK viser til e-post sendt ut natt mellom 24 og 25. november med informasjon. Det understrekes at innholdet er korrekt og var lest og akseptert av Asbjørn Wikestad, Stein Grindheim, Eirik Nygren, Jørn Nyborg samt Phobe Hudson – Davies.

Hva angår punkt 7 ville det vært naturlig å ta dette inn i protokoll dersom dette var omforent. SGH viser for øvrig til tidligere møter og protokoller. Hva angår punkt 6 viser SGH til innledningens andre avsnitt: *SGH gjennomfører dette som tidligere meddelt. SGH viser i denne forbindelse til flere møter og protokoller i sakens anledning.»*

- (18) SGH sendte ut en orientering om ny ferieordning til alle ansatte 19. desember 2014, i tråd med den løsningen de hadde blitt enige med VKL og HK om, jf. avsnitt 9 og 10.
- (19) På bakgrunn av den utsendte informasjonen ble det holdt et nytt forhandlingsmøte mellom SGH og SPK 6. januar 2015. Det fremgår følgende av protokollen:

«Møtet ble avholdt med bakgrunn i informasjonsbrev 19. desember 2014 fra ledelsen vedrørende ferie og feriedagstrekk.

SGH legger til grunn at prinsippene for feriedager (antall vakter) med lønn skal samsvare med det beløp bedriften har anledning til å holde tilbake av de opptjente feriepengene. Det vil si lønn for 5 uker.

SPK har bedt om et møte med bakgrunn i dette.

SPK sitt standpunkt er at bedriftens utsendte informasjon (19. desember 2014) hva angår feriedagstrekk bryter med inngått protokoll fra 25. november 2014.

Partene kom ikke til enighet.»

- (20) Tvistemøte mellom Junit og NHO Luftfart ble avholdt 16. januar 2015. Følgende fremgår av protokoll fra møtet:

«Den 16. januar 2015 ble det avholdt tvistemøte mellom Luftfartens funksjonærforening og NHO Luftfart om ferieordningen og feriedagstrekk i SGH.

Til stede:

Fra LFF: Phoebe Hudson-Davies

Asbjørn Wikestad

Mikael Aas

NHO Luftfart: Odd M. Nymoen

Terje Horn Evensen

Jørn Magne Andreas Nyborg

Partene drøftet saken på grunnlag av lokal tvisteprotokoll av 6. januar d.å.

LFF anførte:

A) I protokoll av 25.11.2014 ble SGH og SPK enige om at avtalen av 1996 som gir "plukkdager" ved avvikling av ferie skulle videreføres etter 01.01.2015.

(...)

B) SGH sender den 19.12.2014 ut et "informasjonsskriv" som de selv ensidig har forfattet, og som angir en ordning som partene ikke har drøftet og følgelig ikke er enige i.

(...)

C) I protokoll av 06.01.2015 fremgår det at "informasjonen" fra SGH er datert 19.12.2014 er i strid med enighet slik den fremgår av protokoll datert 25.11.2014.

(...)

D) LFF krever at protokollen av 25.11.2014 etterleves.

Om bedriften ønsker å endre ferieavtalen fra 1996 må den sies opp ved ordinær tariffrevisjon. Første mulighet er 01.04.2016.

NHO Luftfart viser til bedriftens anførsel i lokal protokoll og tiltrer denne.

A. Prinsippet om plukkdager er videreført.

B. Informasjonsskrivet er for å informere om den praktiske gjennomføring av plukkdagsordningen.

C. Arbeidsgiver ser ikke motsetning mellom protokollen og den informasjonen som er gitt.

D. Arbeidsgiver vil hevde at det ikke er motstrid, se pkt. C. Oppsigelse av ferieavtale fra 1996 ble foretatt mars 2014. Oppsigelsen ble ikke bestridt av LFF.

Partene kom ikke til enighet.»

- (21) Det ble deretter gjennomført forhandlingsmøte mellom NHO/NHO Luftfart/SAS og Junit 1. mars 2016, uten at partene kom til enighet.
- (22) Junit tok ut stevning for Arbeidsretten 21. september 2015. Stevningen ble forkynt 15. mars 2016, etter at forhandlingskravet i arbeidstvistloven § 45 fjerde ledd var dokumentert oppfylt. Tilsvar ble inngitt 20. april 2016. Hovedforhandling ble avholdt 30. og 31. august 2016. Tre partsrepresentanter og 5 vitner avga forklaring. Det ble foretatt slik dokumentasjon som fremgår av rettsboken. Dommen er ikke avsagt innen fristen i arbeidstvistloven § 56 andre ledd på grunn av reisefravær blant dommerne.
- (23) **Partenes påstandsgrunnlag og påstander**
- (24) *Junit*, med SAS Personalklubb, har i korte trekk anført:
- (25) Protokollen 25. november 2014 er en bindende avtale om at den tidligere ferieordningen i SGH skal videreføres.
- (26) En naturlig forståelse av ordlyden i protokollen støtter saksøkers oppfatning. Protokollen viser i første avsnitt til at «(d)agens praksis med plukkdager for fulltidsansatte videreføres fra 1. januar 2015.» På det tidspunktet var «dagens praksis» ferieordningen av 1996, det vil si en velfungerende ferieordning med plukkdager i stedet for virkedager, som hadde blitt praktisert i 18 år. Begrepet «plukkdager» er kun tatt med for å beskrive dagens praksis. En snevrere forståelse har formodningen mot seg. Hvis det bare var plukkdager som skulle videreføres, ville det vært naturlig å protokollere hva som skulle skje med de øvrige elementene i ferieordningen.
- (27) Saksøkers forståelse underbygges også av andre avsnitt i protokollen. Det er her snakk om å kompensere bedriften for effekten av at den ferieordningen bedriften i utgangspunktet ønsket måtte endres som følge av avtalen med Junit. Dette går klart frem av formuleringen i siste setning, nemlig at effekten ville være økt produktivitet og redusert sykefravær. Dette er effekter som særlig er i bedriftens interesse fordi det bidrar til å redusere kostnader.

- (28) Denne forståelse av ordlyden støttes både av bakgrunnen for protokollen og av etterfølgende omstendigheter.
- (29) Partene hadde gjort gjentatte forsøk på å komme til enighet om en ny ferieordning uten å lykkes. Senest 2. oktober 2014 hadde SPK avvist bedriftens forslag til ny ordning. Det har da formodningen mot seg at SPK bare noe få uker senere skulle ha akseptert det samme forslaget. Dette må også ses i lys av at medlemmene i Junit hadde stemt ned forslaget til tariffoppgjør for 2014 fordi den økonomiske rammen ikke var god nok. Økonomien i det man ble enige om hos Riksmekleren 25. november 2014 var fortsatt relativ beskjeden. Det var nettopp enigheten om å videreføre ferieordningen som gjorde at man kunne akseptere oppgjøret. Elementene i den nye ferieordningen ble ikke diskutert under meklingen. Det var kun snakk om plukkdagsordningen som eneste alternativ til ferielovens virkedagsordning.
- (30) E-posten som ble sendt ut til Junits medlemmer samme natt som meklingen ble avsluttet bekrefter uansett saksøkers forståelse av protokollen 25. november 2014. Innholdet i e-posten beskriver hvordan protokollen var å forstå. Jørn Nyborg, som på det tidspunktet var HR-manager i SGH og som undertegnet protokollen på vegne av SGH, var til stede da e-posten ble skrevet. Saksøkte har ikke benektet dette, og selv om Nyborgs rolle i tilknytning til e-posten er noe uklar, ble det oppfattet slik at han fikk seg forelagt og godkjente e-posten før den ble sendt. Det ble også foretatt en endring i e-posten etter initiativ fra Nyborg. Jørn Nyborgs opptreden må føre til at SGH blir bundet av den forståelsen som kommer til uttrykk i e-posten.
- (31) På tidspunktet for inngåelse av den omstridte protokollen hadde Junit i underkant av 500 medlemmer blant de ansatte i SGH og var den største fagforeningen på funksjonærområdet. Det kan derfor ikke være et tungtveiende argument at VKL og HK allerede hadde akseptert en annen ferieordning.
- (32) Det er nedlagt slik påstand:
- «SAS Personalklubb og SAS Ground Handling Norway AS har 25.11.2014 inngått en særavtale om at ferieordningen i SAS Ground Handling Norway AS skal videreføres uendret i forhold til foregående år.»**
- (33) *NHO* og *NHO Luftfart* har i korte trekk anført:
- (34) Protokollen 25. november 2014 viderefører ikke den oppsagte særavtalen mellom SGH og Junit knyttet til omregning av virkedager til et visst antall arbeidsdager ferie, såkalt «plukkdager».

- (35) Ordlyden i protokollen, «gjeldende praksis med plukkdager», angir ikke et nærmere antall dager. Dette viser at det partene var enige om var å videreføre selve ordningen med plukkdager, i motsetning til ferielovens system med virkedager. Dersom meningen hadde vært å videreføre ordningen fra 1996 i sin helhet måtte det ha kommet klart frem av ordlyden i protokollen. Det står ikke i protokollen at antallet dager skal videreføres.
- (36) Ordlyden i første avsnitt i protokollen må leses i sammenheng med andre avsnitt hvor man snakker om effekten av en «endret ferieordning». Det er Junit som skal kompenseres for effekten av endringene, og ikke SGH. Problemstillinger rundt skiftplanlegging var viktige for Junit. Andre avsnitt i protokollen innebærer at Junit skal kompenseres for effekten av endret ferieordning ved at partene skal forsøke å få til en mer effektiv skiftplanlegging. Det følger også av andre avsnitt at Junit er sikret sterkere grad av medvirkning.
- (37) Den klare ordlyden i protokollen støttes også av sakens faktiske omstendigheter.
- (38) SGH ønsket å gjøre endringer i ferieordningen på bakgrunn av endret drift etter flytting til Gardermoen og fordi det var nødvendig med økonomiske innstramminger etter krisen i SAS.
- (39) Med flyttingen til Gardermoen ble det innført døgndrift og dermed helt andre skiftordninger. Dette medførte færre, men lengre skift, og ferieordningen fra 1996 ble oppfattet som urettferdig av mange ansatte. For deltidsansatte har man i mange år praktisert den ordningen som ble innført for alle fra 2015. Det var et ønske fra SGH å få en lik ordning for alle ansatte.
- (40) I en del tilfeller dekket ikke opptjente feriepenger fullt ut det antallet feriedager man hadde krav på. Dette ble kostbart for SGH fordi bedriften betalte differansen. I tillegg kom kostnader til vikarer. Ordningen innebar også en arbeidstidsreduksjon. Den nye ferieordningen som bedriften har iverksatt medfører også redusert arbeidstid, men i mindre omfang enn etter den gamle ordningen.
- (41) Det har vært en lang prosess i SGH for å få gjennomført endringer i ferieordningen. For alle organisasjonene har det vært sentralt å få beholde plukkdagsordningen. Det er ingen som har ønsket å gå tilbake til systemet med virkedager. Til sist fikk man til en avtale med to av organisasjonene. Det har formodningen mot seg at man etterpå skulle ha gått med på å videreføre den gamle ordningen for en tredje organisasjon. Klausulen i Verkstedklubbens protokoll kunne i tilfellet også ha ført til at flere av de ansatte ville hatt krav på gammel ordning.

- (42) Det var bare en ny ferieordning eller ferielovens virkedagssystem som var alternativene under meklingen. SGHs forhandlingsdelegasjon hadde ikke mandat til å forhandle om noe annet.
- (43) Omstendighetene rundt e-posten som ble sendt til Junits medlemmer samme natt som meklingen ble avsluttet er så uklare at den ikke kan tjene som bevis eller vektlegges med hensyn til hva SGH har ment. HR-manager Jørn Nyborg fikk seg ikke forelagt e-posten på papir og godkjente ikke innholdet i den. Det er Junit som må ta det fulle ansvaret for innholdet. Junits forståelse av protokollen, slik den fremkom i e-posten, ble raskt imøtegått fra SGHs side.
- (44) Det er ikke relevant å vise til den økonomiske rammen i frontfaget når Junit hevder at tilbudet i lønnsoppgjøret for 2014, som ble nedstemt av medlemmene, var svært lavt. Den økonomiske rammen for oppgjøret i SGH var tilnærmet den samme som i bransjen for øvrig, og det er dette som må være sammenlikningsgrunnlaget.
- (45) Det er nedlagt slik påstand:
- «De saksøkte frifinnes.»**
- (46) **Arbeidsrettens merknader**
- (47) Spørsmålet som Arbeidsretten skal ta stilling til er om protokollen som ble inngått i forbindelse med mekling av Luftfartsoverenskomsten 25. november 2014 skal forstås som en særavtale om at ny ferieordning i SGH også skal gjelde for Junit, eller som en videreføring av den tidligere ferieordningen av 1996, som fulgte av en særavtale som var sagt opp av SGH.
- (48) Begge parter har anført at deres respektive forståelse følger av ordlyden i protokollen 25. november 2014. Etter Arbeidsrettens syn er ikke ordlyden entydig, og det foreligger ingen felles partsoppfatning.
- (49) Arbeidsretten vil bemerke at både Junit og SGH er erfarne og profesjonelle parter som har hatt en langvarig tariffavtalerelasjon. Begge parter må bære ansvaret for at protokollen ikke ble mer presist utformet. Det er arbeidsgiversiden som har utformet protokollen, og som i utgangspunktet har ansvaret for de uklarheter som ble skapt. På den annen side hadde SPK en klar interesse i å få tydelig frem hva klubben mente.
- (50) Uten en entydig ordlyd blir det nødvendig å se hen til øvrige omstendigheter rundt inngåelsen av protokollen. Begge parter har anført både forløpet før inngåelse av

protokollen, situasjonen under meklingen og motpartens etterfølgende opptreden som argumenter som støtter opp om egen forståelse av ordlyden.

- (51) Det har pågått diskusjoner om ny ferieordning i SGH i lang tid. Dokumentasjonen viser at diskusjonene startet opp i hvert fall i 2009, og bakgrunnen var særlig endrede åpningstider og dermed endret skiftordning etter flytting til Gardermoen. Behovet for ny ferieordning ble ytterligere aktualisert etter de omfattende økonomiske problemene som SAS har stått overfor de siste årene.
- (52) Arbeidsretten legger til grunn at ordningen med plukkdager har vært en ordning som både SGH og de ansatte har vært fornøyde med. Endringen som bedriften ønsker betyr ikke at man vil gå bort fra plukkdager, men innebærer en endring i beregningsmetode, slik at antall feriedager med lønn vil variere ut i fra hvor mange oppmøtedager de ansatte har per uke. For ansatte med færre oppmøter enn 4,32 per uke, kan den nye beregningsmetoden innebære en reduksjon på 1-5 feriedager med lønn på årsbasis. Slik Arbeidsretten har fått saken presentert, er det likevel mange ansatte som ikke berøres av endringen. Det fremgår av informasjonsskriv fra SGH til de ansatte 19. desember 2014 at endringen ikke ville få virkning for ansatte med flere enn 4.32 oppmøter per uke, for deltidsansatte og for ansatte som bare jobber på dagtid.
- (53) Det er uenighet om når særavtalen fra 1996 faktisk ble sagt opp, men oppsigelsen fremgår i hvert fall uttrykkelig av protokoll 20. desember 2013. I henhold til Hovedavtalen mellom NHO og Junit § 4-2 punkt 3 kan særavtaler som gjelder inntil videre sies opp når som helst med en måneds varsel. Videre fremgår det av protokoll 2. oktober 2014 mellom SGH og SPK at den tidligere særavtalen løp ut 31. desember 2014. På det tidspunktet forelå det dermed bare to alternativer: Ordningen med plukkdager etter ny omregningsfaktor, som VKL og HK hadde akseptert, eller å gå tilbake til ferielovens ordning med virkedager.
- (54) Hva som faktisk skjedde i løpet av meklingen 24. og 25. november 2014 er ikke klart. Asbjørn Wikestad, daværende leder av Junit og SPK, hevdet i sin vitneforklaring at det ble sagt uttrykkelig i meklingsmøtet at det var ferieordningen fra 1996 som ble diskutert. Jørn Nyborg, som i 2014 var HR-manager i SGH, hevdet i sin partsforklaring at han ikke hadde mandat til å forhandle om å gjeninnføre ferieordningen fra 1996. Arbeidsretten finner ikke å kunne tillegge selve meklingsforløpet betydning.
- (55) Heller ikke omstendighetene rundt e-posten som ble sendt til Junits medlemmer rett i etterkant av at meklingen var avsluttet er klarlagte. Forklaringene med hensyn til hvilken rolle Jørn Nyborg hadde i utformingen av e-posten spriker. Bortsett fra vitnet Wikestad var

øvrige vitner på arbeidstakersiden usikre på hvilken rolle Nyborg faktisk hadde. Slik Arbeidsretten ser det, må Junit/SPK alene ta ansvaret for innholdet i e-posten. Dette støttes også av at SGH i dagene rett etter meklingen tok avstand fra Junits forståelse av meklingsresultatet.

- (56) Slik Arbeidsretten ser det, er det lite trolig at SGH skulle ha akseptert å gå tilbake til en ordning som de hadde brukt lang tid på å få endret. Særavtalen som inneholdt den tidligere ferieordningen var sagt opp. De øvrige arbeidstakerorganisasjonene hadde akseptert den nye ferieordningen, som skulle tre i kraft fra 1. januar 2015. VKL hadde også en klausul i sin avtale som kunne ført til at svært mange ansatte kunne ha fortsatt med en ferieordning som SGH mente var både uhensiktsmessig og for kostbar. Riktignok var Junit/SPK på tidspunktet for meklingen den største arbeidstakerorganisasjonen for funksjonærene i SGH, men det kan ikke tillegges avgjørende vekt i denne sammenhengen.
- (57) Andre avsnitt i protokollen 25. november 2014 handler om kompensasjon for endringer i ferieordningen, og må leses i sammenheng med første avsnitt i protokollen. Ordlyden peker isolert sett mot at det er bedriften som skal kompenseres, slik det er anført fra saksøker. Partene skal i fellesskap søke å effektivisere skiftplanleggingen og effekten av dette «forventes både å øke produktiviteten og å redusere sykefraværet i SGH.» Sett i sammenheng med de øvrige omstendighetene i saken har Arbeidsretten likevel funnet å kunne vektlegge saksøktes forståelse av protokollen, det vil si at det er arbeidstakerne som skal kompenseres for endringer i ferieordningen. Dette støttes også av dokumenter og vitneforklaringer som tyder på at det har vært diskusjoner og uenighet rundt skiftplanleggingen, og at de ansatte har vært opptatt av å effektivisere planleggingen. Det må være også i de ansattes interesse at produktiviteten styrkes og sykefraværet går ned, særlig tatt i betraktning virksomhetens langvarige økonomiske utfordringer.
- (58) På denne bakgrunnen og etter en helhetsvurdering av ordlyden, sammenholdt med de faktiske omstendighetene i saken, har *Arbeidsretten* kommet til at saksøkte må frifinnes.
- (59) Dommen er enstemmig.

SLUTNING

Saksøkte frifinnes.

Jakob Wahl
(sign.)

Eli Mette Jarbo
(sign.)

Karen-Anne Gussgard
(sign.)

Kjell Bjørndalen
(sign.)

Terje Solberg
(sign.)

Per Østvold
(sign.)

Axel Thuve
(sign.)

Rett utskrift bekrefte: